

[Første næstformand.]

Statsministeren har meddelt mig, at han ønsker uden for dagsordenen at fremsætte en udtalelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 2.

*Udtalelse af statsministeren.*Statsministeren (*Anker Jørgensen*):

Tirsdag den 4. marts om eftermiddagen orienterede forligsmanden, amtmand Sigurd Wechselmann, mig om, at han fra begge parter på arbejdsmarkedet havde fået et nej til en forligsskitse, som forligsmanden samme morgen havde forelagt parterne.

På denne baggrund så forligsmanden ikke nogen mulighed for at stille et mæglingsforslag, men i betragtning af den alvorlige karakter af de udsendte konfliktvarsler ville forligsmanden anbefale, at forligsmandskollegiet anvendte sin beføjelse til at udsætte konflikternes iværksættelse i yderligere fjorten dage, og det skete så samme aften.

Umiddelbart efter min samtale med forligsmanden bad jeg om en orientering hos Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening. På det grundlag måtte vi i regeringen drage den konklusion, at der næppe var nogen mulighed for, at fortsat mægling ville føre til et positivt resultat. Vi måtte derfor se i øjnene, at Danmark fra den 22. marts ville være kastet ud i en stor-konflikt, hvis der ikke forinden blev fundet en løsning på overenskomstssituationen ved regeringens og folketingets medvirken.

Det ville være en ulykke for landet og for hundredtusinder af lønmodtagere, hvis en omfattende konflikt i denne ekstraordinære situation fik lov til at udvikle sig. Som vi alle ved, er omkring 150.000 arbejdere i forvejen ramt af arbejdsløsheden. En storkonflikt ville kaste yderligere 350.000 ud i en ledighed af ukendt varighed. Det ville naturligvis være en belastning, som kunne blive særdeles alvorlig for hundredtusinder af arbejderhjem, og i den nuværende situation kunne en så omfattende konflikt få endnu mere vidtrækkende konsekvenser. Overenskomstforhandlingerne har jo allerede været længe. Usikkerheden om udfaldet har virket belastende for mange virksomheder og har også derigennem været med til at øge den almindelige usikkerhed. Det har præget udviklingen i produktion og beskæftigelse.

Denne usikkerhed ville blive forlænget og forstærket igennem en konflikt.

Det ville ikke mindst være alvorligt for eksporterhvervene. Den standsning af eksportproduktionen og leverancerne, som ville blive følgen, kunne i den nuværende usikre konjunktursituation have skadevirkninger, der rækker langt ud over den umiddelbare nedgang i eksporten. Det er en risiko, som vi ikke har råd til at løbe netop nu. Det ville føre til en meget alvorlig forværring af hele erhvervslivets situation, og det ville ikke mindst svække lønmodtagernes egen stilling meget føleligt.

Regeringen finder det derfor uundgåeligt, at vi søger iværksættelsen af de varslede konflikter undgået ad lovgivningens vej.

Det er regeringens opfattelse, at når vi ad lovgivningens vej skal løse overenskomstspørgsmålene for det område, der dækkes af Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening, så bør det ikke ske isoleret. Når vi griber ind i en stor gruppe lønmodtageres arbejdsvilkår med en ordning, som lønmodtagernes forhandlere ikke har fundet helt acceptabel, så må det ske som led i en indkomstpoltisk ramme, som er socialt retfærdig både med hensyn til de byrder, den pålægger befolkningen, og med hensyn til de resultater, der opnås. Denne ramme må derfor omfatte alle former for indkomst både i den private og i den offentlige sektor.

Efter at oliekrisen og de kraftige prisstigninger på råvarer i øvrigt har forringet bytteforholdet med et milliardbeløb, må vi endvidere konstatere, at rammen for den samlede indkomststigning i samfundet kun kan blive meget begrænset.

Det betyder, at der ikke, hvis løsningen skal være socialt retfærdig, er plads til nogen stigning for de højere indkomster. De muligheder, der er for indkomstforhøjelser, må så vidt muligt komme de lavere indkomster til gode.

Under den orientering, som forligsmanden gav mig den 4. marts, gjorde han mig bekendt med indholdet af den forligsskitse, han havde forelagt parterne. Regeringen finder, at denne forligsskitse er et egnet grundlag for en samlet løsning efter de retningslinjer, jeg netop har trukket op. Arbejdsministeren fremsætter derfor i dag forslag til lov om forlængelse af de kollektive overenskomster og aftaler m. v.